

LIBERTATEA

Abonamentul:

Preţul toii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Interesantă”, literară-ilustrată şi „Tovărăşia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.

Pentru economi: numai 5 cor. pe an!

Pentru America doi dolari şi jumătate pe an.

Foaie naţională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserţiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 cor., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserţiunile ca şi abonamentele să plătesc înainte

Manuscripte nu să dau napol.

Să învie Dumnezeu în noi duhul bun al seu şi să stingă pe cel rău...

Doamne, până când vei mai lungi săptămînile noastre de patimi?

Că ai lăsat să se nască acest neam ca în Dumineca Florilor!... A venit pe aceste plaiuri cu slava şi alaiul cu care Hristos a fost primit în Dumineca florilor. Ca Mîntuitor al ginţii latine în acest colţ de lume. Ci după Dumineca Florilor, repede urmează zilele patimilor. Şi cum în viaţa unui neam, un veac e abia o zi, — abia — ai neamul nostru două zile luminate aci, şi îl ajunseră zilele patimilor, şi de atunci tot o săptămînă de patimi îl învâluie, tot suferinţe şi pu-neri în mormînt îl pasc!...

Şi că noaptea aceasta grea nu să mai risipeşte de de-a-supra lui, în mare parte vina e în fiii lui, cari nu toţi sunt încă pătrunşi de sfînta credinţă a învierii din această beznă grozavă! Duhul bun nu s'a înstăpînit încă din destul pe toate inimile noastre, şi duhul rău mai bîntue încă în prea multe!... Acum par'că ne apropiem de ieşirea din acest întunec. Duhul bun al credinţei tari în viitorul neamului cucereşte tot mai mult, şi, în măsura în care lumina acestui duh cucereşte, în aceea ne apropiem de ieşirea la ziua deplină, cu soarele libertăţii, cu zborul spre înălţimile calde şi luminoase ale vieţii!

Să învie Dumnezeu
în noi duhul bun al său
şi să stingă pe cel rău!...
ca cu atît mai repede să a-
jungem la Înviere!

Christos a înviat!

Trei eroi.

Trei capete are hidra mizerabilă care încearcă să spargă taberele bietului nostru neam în luptele lui politice: e Burdea, stricătorul sufletelor în graniţă, e Siegescu, tipul iezuitului celui mai primejdios şi ordinar în cele naţionale, care cu zimbetul pe buze şi cu mîna pe cruce, te înşală şi te vinde în chip mizerabil, şi lor s'a alăturat Duhul-negru dela Orade: Vasile Mangra, călugărul care la bătrîneţe şi-a pierdut minţile!

Aceste trei capete de hidră, care ne întunecă şi aceste sfînte sărbători prin nemernicia lor politică, e datorinţa neamului să le strivească cît mai repede şi temeinic!

Trei eroi ne trebuiesc, cari să ridice paloşele asupra acestei treimi a diavolului.

Şi avem bucuria a putea vesti, că cei trei eroi s'au aflat!

Contra lui Burdea merge la Caranseceş iubitul, cinstitul şi inimosul nostru Dr. Aurel Vlad. Mare fiind stricăciunea pe care Burdea a băgat-o în sufletele fraţilor noştri grăniţeri, trebuie să minăm contra lui pe cel mai aprig al nostru, pe cel mai bine înarmat cu săgeţi bine nimeritoare, cel cu chip frumos, cuceritor de suflete! Doar întoarce pe fraţii rătăciţi la lumina credinţei!

Contra dezertorului Mangra s'a ridicat bravul Dr. Ioan Suciul dela Arad, deputatul de până acum al Boroşineului. Dl Dr. Suciul nu voia să mai păşească de deputat de data asta, pîrîndu-i că suntem prea slab organizaţi, fiind dsa nemulţumit de măsura bărbăţiei ce o arătăm în cele naţionale! Dsa cere alt suflet, altă tărie în luptă, nu jumătăţi de suflete şi jumătăţi de făpturi! Şi drept are!

Cînd a văzut însă păcătoşenia călugărului dezertor Mangra, — n'a mai putut sta de-o parte. Şi-a zis: Dacă altul nu să află de grabă, eu merg! Eu voi lua lupta contra lui! Şi voi lupta pe viaţă, pe moarte!

Ajute-i Dzeu să iasă cu mare biruinţă, ducînd morală în Poporul pe care rătăcitul călugăr îl domoralizează, îl strică.

Acelaş lucru îl face dl Dr. I. Nedelcu, inimosul avocat din Oravişa, pîşînd în cercul Oravişei, ca să înfrîngă pe stricatul iezuit Siegescu.

Faptă eroică e la care să avîntă domniile Dr. Vlad, Dr. Suciul şi Dr. Nedelcu! Trei eroi ai duhului bun al neamului sunt ei!

Românii dela Caransebeş, Ceica şi Oravişa, urmaşi-i cu însufleţire! Înviaţi!

Marele sfat al fruntaşilor neamului Conferenţa-Naţională dela Sibiu, în punctul 3 al hotărîrilor sale a pus înfierarea că:

....Osîndeşte pornirea păgubitoare a acelor fi rătăciţi ai neamului românesc, care să fac unelte politice ale duşmanilor noştri!...

S'o audă: Burdea, Mangra, Siegescu
şi toţi vinzătorii nenorocitului nostru popor!

Cătră alegătorii cercului Orăştiei!

Iubiţi alegători şi fraţi!

Vă este cunoscut, că peste cîteva săptămîni vom fi chemaţi să facem în cercul nostru o nouă alegere de deputat, pentru dieta ţării.

În faţa acestei chemări Comitetul central al partidului nostru naţional, ne-a recomandat ca candidaţi de deputat pe acela, care şi până acuma ne-a fost cu vrednicie şi cinste trimisul în dieta ţării, pe acela pe care şi noi, îndată după risipirea dietei trecute, îl alesesem de candidat al nostru, pe dl Dr. Aurel Vlad, avocat şi proprietar în Orăştie.

Că cine este dl Dr. Aurel Vlad, o ştim cu toţii!, o ştie întreaga lume românească. E cel dintîiu îndrumător al redeşeptării noastre politice, pe care a întărit-o şi Conferenţa noastră naţională din 1905. Este acela, care de aproape 10 ani, luptă cu credinţă pentru toate treburile noastre culturale, politice şi naţionale. Toate trebuinţele, nădej-dile şi aşteptările neamului nostru, sunt întrupate în fiinţa acestui bărbat ales! Începînd dela cele mai simţite trebuinţe, până la cele mai drepte aşteptări, ca: uşurarea sarcinilor de obşte, scăriţarea vremii de slujbă la miliţie, împărtaşirea dreaptă a cetăţenilor de spriginul statului, ţinerea legii de naţionalităţi, cinstirea limbii, legii şi culturii noastre, deopotrivă îndreptăţire a cetăţenilor în dreptul lor de alegător, şi peste tot asigurarea tuturor cerinţelor de viaţă vrednică şi dreaptă pe seama neamului nostru!, — iată, iubiţi alegători şi fraţi, credinţa tare şi nestrămutată a aceluia, care în numele cinstei şi dreptăţii vine în mijlocul nostru, ca să răspundă chemării noastre! Acesta fiind credinţele candidatului nostru, simţim în sufletele noastre cea mai mare mulţumire şi mîngăiere, cînd prin aceasta aducem la cunoştinţa poporului, că dl Dr. Aurel Vlad e hotărît să primească iarăş steagul ce îl îmbiem, şi cu ajutorul nostru, să-l ducă la izbîndă nouă!

Acum totul atîrnă dela noi şi iarăşi numai dela noi! Dela noi cei-ce prin voturile noastre suntem chemaţi să dovedim lumii, că ne simţim mîndri şi suntem vrednici de încrederea alesului nostru candidat.

Vă invităm dară, fraţilor alegători, să vă stringeţi cu toţii, cu aceeaşi credinţă şi dragoste în jurul candidatului nostru, cu care v'aţi astrîns şi în celelalte două rînduri din trecut! Vă invităm să faceţi aceasta acum mai mult ca ori-şi-cînd!, căci azi, întocmai ca la 1905, vom avea să stăm faţă în faţă cu toţi acei străini de legea şi limba noastră, cari vor să-şi cerce norocul cu un candidat şi mai străin decît ei, cu un candidat de al aceluia guvern, care împreună cu celelalte guverne cite s'au perîndat în cursul vremurilor, ne a adus pe cap şi în suflet toată mulţimea de năcazuri şi poveri, de greul căroră abia mai răsufilăm! Faţă cu acest candidat strein, şi faţă cu ori-care altul care s'ar mai ivi, datorinţa noastră este: să ridicăm biruitor steagul nostru naţional cu candidatul sufletelor noastre: dl Dr. Aurel Vlad!

Sus dar inimile, fraţi alegători! Daţi răspunsul ce să care acelora cari s'au însoţit în contra noastră, nu atît pentru candidatului lor, ci mai mult pentru nimicirea noastră! Faceţi dară, fraţilor, un pas pentru a ne ţinea cinstea pe care ne-am cîştigat-o în două rînduri pînă acuma, cînd de-asemenea ne-am ştiut face datorinţa.

Cinstea şi frăţeasca ţinere la olaltă, cu care ne vom purta de data aceasta, ne asigură viitorul pentru toate vremile!

lucru dară cu toții, stînd strîns unul pe lingă altul pentru izsteagului, pe care îl punem și de data asta în mîna vrednicului **Aurel Vlad!**

Orăștie, la 23 Aprilie 1910.

Dr. Ioan Mihu.
Dr. Ioan Popu.
Nicolae Vlad.
Ioan Mihaiu.
Ioan I. Lăpădatu.
Dr. Silviu Moldovan.
Dr. Romul Dobo,
Dr. Ioan Margita.
Dr. Cornel David.
Dr. Enea Papiu.
Dr. Romul Boca.
Cornel Demeter
Dr. Serafim Trif.
Dr. Petru Puican.
Dr. Sever de Orbonaș.
Ioan I. Vulcu
Ion Lăzăroi, sen.
Simion Corvin sen.
Simion Corvin iun.
Ioan David
Ioan Jantea
Nicolae Trif
Dumitru Rob
Achim Sîrb
Avram Oltean
Aurel Ordean
Adam Iancu
Iosif Bodea
Iosif Dincșorean
Iosif Ivașc
Filimon Udrea
Ioan Silian
Adam Pirvan
Nicolae Licesc
Ioan Stoian
Dumitru Nicolae
Petru Junie
Nicolae Miclea
George Băluțiu
Petru Belei
Gavril Todică
Simion Damian
Nicolae Tenase
Nicolae Branga
Gregor Vulcu
Aurel Muntean
Ioan Rob
Ilie Lădar
Dumitru Martin
Ioan Ciontea
Ioan Vărmăgean
Irimie Boca
Dumitru Vlaicu
George Berian iun.
Ioan Băluțiu
Vasile Căstăian

Vasile Domșa, protopop.
Dr. Traian Frențiu, protopop.
Ioan Popovici, protopop
Ilie Popovici, preot
Nicolae Andrei, preot
Ioan Moța preot
Ariton Migea preot
Adam Basarab, preot
Petru Lula, preot
Radu Jantea, preot
Ioan Vaidean, preot
Iosif Dumitru, preot
Nicolae Lazar, preot
Luca Botean, preot
Adam Todor, preot
Ioan Armean, preot
Eft. Costescu, preot
Nicolae Maniu, preot
Traian Mihaiu, preot
Ioan Gazdeu, preot
Ioan Trifon, preot
Nicolae Stîrc, preot
Simion Săcărea, preot
Ioan Ciumaș, preot
Samuilă Stefanie
Nicolae Bocoș
George Silian sen.
Ioan Voina
Simion Brudar
Nicolae Borza
Iosif Ferdes
Petru Talaba
Nicolae Rus
Adam Roșiu
Adrian Cristea
Petru Manole
Nicolae Fieru
Solomon Davidesc
Nicolae Costescu
Iosif Bogdan
George Smîntînă
Teodor Smîntînă
Ioan Haneș I. Toma
George Silian iun.
Dumitru Doroga
Nicolae Ciurdăresc
Avram Săbău
Ioan Pavel
Antonie Roșiu
Samoilă Popovici
Simion Vlad
Valer de Orbonaș
Iosif Indreș
Petru Noja
Iosif Borza

Candidarea la Orăștie.

În Sîmbăta floriilor s'a adunat în Orăștie, la invitarea dlui I. I. Lăpădatu, inteligența din loc și jur și număroși alegători din Orăștie, și comunele vecine, la o consfătuire pentru candidare.

Peste 100 alegători erau de față în localul casinei, precum și mulți alții nealegători și dl I. I. Lăpădatu le-a arătat scopul de ce i-a chemat care scop e: a să hotărî asupra candidării din partea partidului național român. Într'un glas toți au fost de părere, ca să fie candidat fostul deputat Dr. Vlad.

Atunci dl I. I. Lăpădatu le-a cetit un plan de Apel (chemare) către ceialalți frați alegători români din cerc, pe care apel apoi să-l iscălească toți cei de față. Face cunoscut că mai mulți alegători i-au trimis înștiințare în scris că să invoesc să fie iscăliți pe apel. Între aceștia cu mare bucurie face cunoscut că cel mai înșenat între bărbații noștri din acest cerc, dl **Dr. Mihu** a iscălit apelul pentru candidarea dlui Dr. Vlad, și mulți de peste Murăș, au dat de știre să fie iscăliți.

Știrea e primită cu bucurie. Și cei de față iscălesc și ei.

Publicăm pe fața întii a foii acest apel. Și de singur că de puteau fi învățați și ceialalți frați alegători din cerc, toți l'ar fi subscris! Cei ce nu-'s iscăliți sub el, e numai că n'au fost de față și nu au putut fi invitați a-l iscăli.

Acest apel arată că fruntașii din cercul Orăștiei îl doresc iarăși cu hotărîre pe dl Dr. A. Vlad.

Dl I. Lăpădatu le-a cetit apelul și apoi consfătuirea a ales o comisie care să invite pe dl Dr. Vlad, a veni în mijlocul conferenței și a să declara de primește candidarea.

Dl Dr. Vlad a venit și a declarat că primește a candida iarăși în acest cerc, făgăduind sărbătorește, a apăra drepturile poporului român în dieta țării, tot cu aceeași hotărîre și ținută, cu care le a apărat și a luptat pentru ele și în trecut!

Dl I. I. Lăpădatu roagă apoi pe cei de față, a duce dară vestea asta îmbucurătoare și celorlalți frați alegători din comune, cari nu-'s de față, și a-i ruga să stea și ei pînă la unul în linia de luptă ce să pornește pentru a scoate iar ales pe vrednicul nostru fost deputat!

Candidarea dlui Dr. Muntean.

Cțiva amici personali ai dlui avocat Dr. Muntean să vede că l'au amăgit iar cu știrea, că dacă de data asta ar păși la Orăștie, alegătorii români din cerc s'ar grupa acum în jurul dsale și ar putea ieși ales.

Și numai consfătuirea intimă din Sîmbăta Floriilor și apelul dat de aceea consfătuire (publicat de noi mai sus) cu iscăliturile lui, — credem că poate încredința pe orice om ca judecată la loc, că nici de data asta nu poate fi vorba a reuși cu altă candidare decît cu a dlui Dr. Vlad.

Până în clipa cînd încheem foaia, nu știm că dl Dr. Muntean să-și fi retras candidatura, pe care amicii dsale au vestit'o în oraș prin placate.

Credem însă, că dl Dr. Muntean, văzînd alipirea atîtor fruntași dintre alegătorii cercului, pe lingă fostul deputat Dr. Vlad, și aflînd acum că dl Dr. Vlad primește candidarea ce i-s'a îmbiat în chip sărbătorec și măreț, — să va răs-gîndi și nu va silui lucrul, ca o parte, fie, cît de mică, din alegătorii noștri să se răslețească. Ar da o dovadă de dreaptă judecare a împrejurărilor, dacă n'ar mai lăsa să se ție nici macar zvonul că și dsa va candida. Pentru-că nădejdl de o biruință nu-'i pot face nici cei mai răi cunoscători de împrejurări dintre amicii dsale.

Nu intrăm încă în judecarea pasului de a candida și dl Dr. Muntean în același timp cînd marea mulțime de alegători îl cere pe Dr. Vlad. Căci credem că dsa nu va da privilegiu oamenilor a-i judeca mult acest pas.

Totuși în cîteva cuvinte arătăm ce credem că s'ar putea întimpla:

Dl Dr. Muntean ar putea aduna, la cea mai bună întimplare, 50—60 voturi, hai să zicem 70—80. Mai mult nici vorbă. Ori nici atîtea. Ce ar putea urma din ruperea unei părți a voturilor românești de către Dr. Vlad?

Aceea, că în ziua întii de alege n'ar ieși ales nici unul din candidați. Căci voturilor românești vor învinge și de data asta cu 150—180. Dacă din astea rupi 60—80, vorpica în ziua întii toți trei candidații, — și va trebui făcută alegere nouă între cei doi cari au căpătat mai multe voturi, cari ar fi Dr. Vlad și — lupta Sașilor.

Iaca dar folosul răslețirii: încă un val, înc'o hărțuială, încă cîteva săptămîni de virități netrebnice. — cari pot fi înlăturate, dacă Românii rămîn frumos toți la un loc ca în trecut, cînd biruința lor e de tot sigură!

Acei dar dintre alegători, cari ar susține cu orice preț și candidatura dlui Dr. Muntean, la asta ar conlucra: să facă cercului a doua-oară uritul val al unei alegeri, îndată după asta!

Și asta să n'o poștească nime-nea. Că vedem ce lucru greu și neliniștitor sunt luptele astea de alege într'o țară ca a noastră, unde să lucrează cu atîta blăstămăție!

Cînd alții să unesc noi să ne desbinăm?

Oamenii cari vorbesc și de candidarea dlui Dr. Muntean la Orăștie, să-și aducă aminte, că numai acum, de cîteva zile, **Sășii și Ungurii din Orăștie au legal frăție de arme**

contra noastră a Românilor, și în Orăștie nu umblă așa de spumoși la gură ungerii contra lui Dr. Vlad, cum umblă „matadorii“ Sașilor!

Fabricantul de șpirit Schulleri, (vezi, are și acest om o chemare în lumea asta: să fabrice pe sama poporului șpir!, și pentru asta așteaptă să fie socotit de conducător și hotărîtor în politica cercului!, și poporul care i-a umplut punga lui de gologani și trupul său de boală din șpirul lui, să-'l urmeze ca pe un conducător politic, că de nu, nu-'i mai dă șpiroaică!), — acest spirtuos domn tot asudă alergînd cu jidănașul Wolfner-Farkas dela casă la casă prin Orăștie, rugînd pe fiecare alegător unger și sas, și pe unii din Românii ce crede că ar fi cu el, — ca să-l spriginească pe acest nime!

Și cînd vedem noi această veninoasă îmbrățișare a acestor vajnici dușmani ai noștri, care și ei s'ar mânca unul pe altul, și singurul lucru ce-'i împinge spre o altă e: pizma pentru ridicarea Românilor în Orăștie și în cerc și ura ce spumegă în ei în contra noastră, — cînd vedem noi această sălbătecă îmbrățișare a acestor suflete galbene de invidie, — noi să ne desbinăm în două?

Singur faptul alianței de arme ce Sașii au îmbiat ungerilor contra noastră, ar fi destul cuvînt pentru oameni vrednici, ca să lăpe de orice ambiții personale ori-ce ure, ori-ce supărări chiar, și ei să se adune în tabără nebiruită ținînd laolaltă ca ferul!

Și noi nădăduim că Românii din Orăștie și din cerc vor și da această probă de înțelepciune politică. În curînd i-om vedea pe toți într'o singură grupă, susținînd singură candidatura, a celui dori de marea mulțime: **Dr. Vlad!**

Adunarea de candidare.

Marea adunare de candidare la Orăștie, s'a statorit a să ținea în **Dumineca Tomii!** (Nu a treia zi de Paști cum fusese planul întii).

La acea adunare vor veni mai mulți bărbați de frunte români din depărtări, mai mulți foști deputați și alți fruntași ai vieții noastre de obște, voind să arate și ei prin ființa lor de față, cît de mult prețuesc pășirea lui Dr. Vlad în acest cerc și cît țin la aceea, ca el să fie negreșit ales și de data asta!

Vom avea oaspeți însemnați la adunare, cari vor lua și ei cuvîntul.

Să vie tot poporul din jur pe acea zi la Orăștie, căci vor auzi vorbiri cum rar au privilegiu, și vor vedea sfat de fruntași, însuflețiti, cum de mult n'au văzut.

Prin comune.

Și pînă la adunarea cea mare dela Dumineca Tomii, dl Dr. Vlad iese, unde poate și pe unde ajunge, prin comunele din jur, arătîndu-și alegătorilor și tot poporului programul (planul de muncă

politic și chemându-i a lupta cu suflete drepte pentru steagul pe care cercul i-l pune în mâni. Unde nu ajunge dsa, vor merge alți amici și buni sprijinitori ai dsale.

În 29 April n. vor ieși în Sibot și Balomir. În 30 April la Beriiu. În 1 Maiu în Căstău și Pricaz. În 2 Maiu la Romos, Romoșel, Vaidei; în 3 Maiu în Pișchintși, Vinerea și Cugir.

Așa de sfintele sărbători poporul nostru va fi cercetat, pe cât să poate, de iubitul cadidat și de alți fruntași din jurul lui.

La Ilia.

— Cercul Dobrei. —

În Dumineca Floriilor dl asesor conzistorial Nicolae Ivan, candidatul naționalist la Dobra, a fost în Ilia și a ținut vorbire program pentru Ilia și jur. Dl candidat a fost însoțit de poetul Goga și de mulți fruntași. Adunarea a fost bine reușită. Au venit și Dobreni în număr frumos, și alegători și popor număr.

Dl asesor a ținut o nouă vorbire mare, ca cea dela Dobra, zbcuind feluritele nedreptăți, ce îndură acest neam în această țară și arătând cât de mult conducătorii lui, sus și jos, au datorința a lupta din răspuneri pentru a-l scoate din starea nesuferită, în care a fost apăsător de vremi și de răutățile oamenilor! Înșiră multe nedreptăți ce să văd pas de pas: Tinerii cari cheltue pe la școli mari, sunt adesea siliți să iasă din țară, că nu li-să face loc în slujbe, numai de-și lapadă numele cinstit al părinților cari i-au crescut, și să întorc în contra acelorai De ce? Dacă-i e iertat Maghiarului să-și iubească legea și limba, de ce să nu ne fie iertat acest lucru și nouă?

Arată că, de altfel, lucrul atiră numai dela păturile domnești ajunse la putere, că încolo, țaranul și meseriașul maghiar suferă de aceleași nevoi ca și al nostru!

Trebue să se schimbe felul de rânduire a lucrurilor în țară, așa, ca poporul să ajungă la bunăstare, că altcum de toată țara e rău. Statul mai bine ar da vite de prăsilă gratis poporului, decât milioanele ce le dă teatrelor ungurești, că alt folos ar vedea pe urma lor. Așa — bățul pribegiei în mâna poporului!

Tămăduirea acestor fel de rele o urmăresc deputații români. Ca să poată lupta pentru aceste lucruri de folos tot poporului, cerem noi ajutorul alegătorilor. Nu mărire trecătoare caută candidații noștri prin cercuri, ci cer poporului să le dea puterea, pe care o capătă prin aceea că-s aleși deputați, ca apoi să poată lupta pentru al întregului popor folos!

Și, de încheere chiamă cu căldură pe alegători la luptă cinstită pentru a scoate partidul naționalist biruitor în ziua alegerii.

Vorbirea a fost primită cu aplauze și strigăte: să trăiască!

Cu mare însuflețire a fost apoi primit poetul Goga, care a fermecat pe ascultători cu vorbirea sa. Și alții.

Toți s'au dus încântați dela adunare și cu simțămîntul, că de data asta lupta Românilor va fi încununată de biruință!

Ajute Dumnezeu!

Mișcări mari în cercuri.

În toate cercurile de alegere în cari pășesc candidații români, zilele acestea vor fi pline de mișcări de alegere. Candidații peste tot locul țin, în sărbători și în săptămîna de după ele, adunări, însuflețind poporul să se adune cu bărbăție în jurul steagului național, — care mai mult ca ori-cînd are lipsă azi de ținerea cu tărie a tuturor fiilor săi buni la el!

Căci dieta ce acum să alege are să aducă lege nouă de alegeri. Și precum va fi dieta viitoare, așa va fi legea ce o va aduce.

De-or trimite oamenii mulți deputați cari cer *votul universal*, așadar voesc să se dea drept larg poporului la alegeri, și prin asta înfruire asupra cîrmuirii țării, — va ieși legea bună, de vor trimite mulți candidați de ai guvernului, va ieși legea așa cum Tisza o vrea: dînd foarte puțin drept poporului!

Români! Fiți cu ochii în patru! Acum mai mult ca ori-cînd, numai pe acel candidat să votați, în care aveți deplină încredere, că e pentru *votul universal*!

Iar aceștia sunt numai candidații naționaliști români și cei ai lui Justh!

Toți citi is puși de guvern, și atunci cînd vă făgăduesc și ei vot universal, să știți, că *vă mint* pentru a vă lua votul, dar cînd o fi în dietă, primesc legea asprită pe care o vrea satrapul Tisza!

Români fiți deștepți! Nu vă lăsați amăgiți! Că e vreme mare asta, cînd puteți hotări în bine ori în rău asupra sorții voastre și a fiilor vostri!

Dela Caransebeș!

Lui Burdea nu-i mai sună cărțile bine.

Primim din Dalboșeț (cercul Caransebeșului) următoarele:

Zilele trecute a venit Burdea la Dalboșeț. Natarul Luchici cu 8 zile înainte a pus toate petritele în mișcare pentru el, dar n'a putut face nimic! Căci la noi nu să află așa ușor vînzători de neam! Venind în comună, nici notarul n'a cutezat să iasă naintea lui, spunînd că-i e teamă de popor! L'a primit numai lăpădătura de Pavel Petza și dascălul din Slatina, niște codreni și oameni ce speculează ceva grăunțe dela Burdea. S'a lăudat cu gimnaziul și cu nemernica foaie „Severinul“. Dascălul renegat din Slatina s'a lăudat cu aceea că, uite, și Măngra a trecut la ei!

Mai mulți alegători de-ai noștri, s'au dus acum și ei la adunătură și i-au strigat: Ce-i cu votul universal? Burdea a spus că l'a lăsat la Bozovici! Nici el nu vrea votul universal, dacă nu-l vrea stăpînul, a cărui slugoi este, Tisza!

La noi e mare însuflețire pentru dl Dr. Vlad. Rugăm pe bunul Dzeu să ni-l aducă numai pe ilustrul bărbat, să ne scape de sclăvia rușinoasă a vindutului Burdea!

*

Asemenea am primit dela Sasca o scrisoare dela un abonent, care n'are cuvinte destul de grele a înfiera pustiirile și stricăciunile ce face în suflete foaia ticăloasă alui Burdea, prin hulele ce aruncă asupra tuturor bunilor Români. Și toți cer, ca o trebuință arzătoare, ca conducerea națională să ielupta contra acestui stricător de suflete și să mîntue granița și Bănatul de blăstămățiile lui!

Li zic tot cupă cu venin foi zise „Severinul“, ba gușă cu venin!

Și nu scapă de ea, că Burdea o trimite cîte 20—30—50 ba și cîte 70 în un sat, de cînstel! Numai s'o cetească oamenii și să se strică dela calea dreaptă națională. Cu așa arme lucrează acest Anticrist!

*

Contractele lui Burdea nimicite!

Foile din Pesta aduc știrea, că *trei contracte* pe cari Burdea le încheiase în treburi de-ale comunității de avere cu niște firme (care făceau bun geșet prin tîrgul imbiat lor de «ilustritate» sa Burdea) — *au fost nimicite de ministru*, care le-a aflat a nu fi spre folosul Comunității!

Să vede că s'a sfîrșit cu atotputernicia lui Burdea și prin ministeriu. Incep a-l cunoaște și pe acolo cîte parale face și nu să mai lasă toate după hatîrul lui!

Din Lovrin

În comitatul Torontalului ni-să scrie că în 18 Aprilie n. a fost acolo avocatul Neamț Ludovic Kremling să ție alegătorilor vorbire de program, că pășeste acolo de deputat, fiind în cerc alegătorii Nemți și Români hotărîtori.

Pe Kremling l'a însoțit dl Dr. Nestor Oprean la Igrîș și au fost primiți cu mare însuflețire de popor. Dr. Oprean a spus românește în o vorbire tare frumoasă, ce bun luptător naționalist ar intra în dietă în persoana lui Kremling, și la noi alegătorii tare țin la el și e nădejde că va eși biruitor. Numai și Nemții lui să se țină bine. Vorbirea a încheiat-o cu «Trăiască Lud. Kremling» și tot poporul a răspuns: trăiască!

Dl Kremling la despărțire a lăsat unor muzicanți să ne cînte vechea melodie: *June Române!*, ceea-ce tare a plăcut poporului!

Dee Dzeu să-l vedem biruitor. Că deși nu-i Român, e naționalist și deputații noștri ar avea în el un bun soț de luptă!

Din România.

— Orașe pe cale a să jidovi cu totul. —

Un lucru ciudat să vede în România. În cîteva orașe din Țară populațiunea română nu poate da deloc nainte, ci ori stă pe loc, ori dă napoi, — în vreme-ce populațiunea jidovească a acelorși orașe, crește văzînd cu ochii și foarte spornic.

Așa s'a scos la iveală mai anul trecut, că merg lucrurile în lași.

Iar acum să spune același lucru despre orașul Birlad (din Moldova).

Anul trecut în orașul Birlad s'au născut 524 creștini (Români) și au murit 632, așa numărul Românilor a scăzut acil cu 90. La Evrei în același an s'au născut 112 și au murit 77, așadar ei au sporit cu 35.

Și pe aiurea să adeverește același lucru: Evreii sunt spornici și statornici în susținerea viței, indoit de tare ca Români.

Lucru ce face, nu fără temeiu, griji unor Români, ce să gîndesc la viitorul orașelor din Țară.

Prigonirea tricolorului.

Ni-să scrie: Dle redactor! În 24 April fiind timp frumos, am îmbrăcat costum românesc și am eșit la plimbare în Promenada Oraștiei cu un soț al meu. De-odată, cum stam liniștiți într'un loc, iacă cineva mă apucă de brîul cu care eram încins, și trage de el cu puterel! Mă întorc să văd ce-i? Iacă — căpitanul de poliție Baksay, trăgea și mă provoacă să-l pun jos! Întreb: Dar de ce? — Pentru că e în contra legiil.. Am rămas tare mirat de cutezanța căpitanului, că doar n'aveam brîul tricolor românesc, care știm că le e paprică în ochi, ci numai mai multe colorii cu cari eram încins. N'am dat cîngătoarea ci întorcîndu-l spatele, ammers mai încolo.

Mă simt însă tare ofențat că dl căpitanul s'a acățat de mine în stradă, ca de un făcător de rele, ascuțîndu-și ghiarele după nevînvatul meu brîu.

Nu înțeleg pe dl căpitan, de ce nu să împedecă dsa de cele putici și spelunce de cărfași, unde să fac fel și fel de jafuri și înșelătorii între oameni, pe urma cărora unii hătălmași chiar de-ai orașului nostru sunt adevărați stupi de datorii și acuși periculoși pentru societate, — de ce nu caută dl căpitan să prindă de frac pe acești desperați și decăzuți, nu să se acățe de mine, un tiner ce nu fac nimănuși nici un rău, nici brîul meu! După a stfel de paseri bune să facă dsa »jobbra nézz« și să le înhațe, și lase dsa pe oamenii pacinici ca mine în pace.

Oraștie 25/VI 1910.

Avram Crișan.

Pentru Brad.

Daruirile obștei noastre pentru gimnaziul din Brad, pe care atît de mult am dorî să-l vedem întregit și așezat în casă nouă, — să urmează încă, deși abia în picurări cam rare...

Mult am dorî ca însuflețirea obștei noastre să nu să stingă prea repede. La ospete, la petreceri, la fel și fel de zile bune, aduceți-vă frați Români amintire de acest așezămînt de cultură, atît de lipsit.

Scoatem cu plăcere la iveală, că, între altele, înția între băncile noastre, „Albina“ dela Sibiiu, care o votat acum 4 ani 10.000 cor. ajutor acestui gimnaziu, împărțînd acest ajutor pe 5 ani, — a pus și anul de față 2000 cor. din cîștigul seu curat, la îndemna conducerii gimnaziului, ca rata a 4-a a ajutorului ce i-a votat.

E frumoasă fapta „Albinnei“ mai ales cînd vedem că băncile noastre din comitat, de aci aproape de acest gimnaziu, au rămas și rămîn, cele mai multe, reci la rugarea ce li-s'a făcut de a ajuta și ele scopului mare spre care bunul așezămînt nizuește.

Suflete mari.

Ioan Perian.

La Biserica albă (comit Timiș) a încetat din viață un bun Român, *Ioan Perian*, pe care-l dăruise D zeu cu avere frumoasă, dar îl lăsase fără urmași în casă. L'a luminat însă D-zeu și la sfârșitul vieții sale a luat o hotărâre mare:

După ce a lăsat el ce-a crezut că e cu cale rudeniilor, — *incolo toată averea sa de 100.000 coroane* a testat-o bisericii gr.-or. române din loc, asigurând prin asta pe vecie bunăstarea acestei biserici și a școlii pe care o susține! Așeze-l D zen între cei mai drepti și aleși ai săi! — Neamul și biserica îl va pomeni în veci cu laudă!

Ioan Roșu.

Țăranul *Ioan Roșu* din Teiuș și-a lăsat prin testament averea sa de 50.000 cor. pentru scopul nobil de a să ajute măestri români, și anume, din 20.000 cor. să face o fundațiune din care să se ajutore măestri români greco-catolici din Teiuș, iar din celelalte 30.000 măestri gr.-cat. de ori unde. Conzistorul din Blaj va chivernisi fundațiunea.

Iată un suflet luminat care știind cât de mare e încă la noi lipsa de măestri cu pregătiri frumoase, spre foarte înțelept scop și-a testat averea sa!

O noapte în Seghedin.

Doi frați redactori de foi românești, avem azi în Seghedin, unul: *Nicolae Fugănar*, închis pentru ziarul „Drapelul” din Lugoj, e tată a 6 copii, pe cari i-a lăsat, săracuții, pe timp de 7 luni de zile! În 15 Maiu i-să împlinesc sorocul și va putea fi liber iară.

Al doilea e dl *Constantin Savu*, închis pentru ziarul „Tribuna” din Arad, tată a 2 copii, pe cari i-a părăsit cu durere pe timp de 9 luni de zile. Numai în Septembrie i-să va plini sorocul!...

Unul din ei, dl *Constantin Savu* ne trimite de sărbători următoarea schiță duioasă:

Dureri alinate.

Era o seară frumoasă de primăvară. În natură totul îndemna la viață, la veselie, făcând și pe omul desnădăjduit, să ia parte la bucuria întineritei naturi, uitându-și gândurile triste.

Pe cerul senin roiuri de stele, ca niște candelă sfiite, iar peste toate luna vărsa lumina ei arginție, făcând și mai plăcută această priveliște.

Cufundat cu mintea în privirea naturii atât de frumoase, răzimat de fereastră deschisă a celulei, ascultam cu multă plăcere trilarile dulci ale unei privighitori, care să așezase tocmai pe creanga bradului din fața celulei mele.

Și cum stam așa, dus pe gânduri, cu mintea la cei de-acasă, rămași cu durerea în inimă, pentru că m'au pierdut pentru multă vreme, în ascultarea trilarilor dulci a privighitoarei, — șuieratul trenului dela gara din apropiere, mă făcu să revin în realitate, iar o ticăloasă de cucuvală, spaima nopții, cu țivlitul ei urlt, s'a tot învîrțit în zbor pe-aci

pe lângă zidurile temniței, și mi-a alungat cîntăreața iubită.

Inchisei fereastră, căci glasul acesta urlicios, făcu să se nască în mine un simțămînt de întristare adîncă.

Cum lampa era stînsă, iar razele lunii luminau în celulă ca ziua, mă culcai.

Somnul însă nu venia, par'că-l alungase cineva.

Cum stăteam așa, gîndul îmi zbură iară departe la soția și la copiii lăsați singurei acasă, într'o lume atît de străină...

Sărmanii...

Ei nu au tată, căci pe tatăl lor l'au zmulș din brațele lor iubitoare, oameni fără frică de Dumnezeu, fără milă, cu inimi haînel...

Așa-i, iubiiții mei copii. Eu de multă, foarte multă vreme, nu văd fața voastră iubitoare, și încă prea mult nu voi gusta dulcele sărutului vostru!.. La fereastră zadarnic veți mai pîndi venirea mea acasă dela cancelarie; eu sunt aici sub lăcate grele și fereastră mea e cu gratii (zăbrele) de fier, nu pot veni ca să avem laolaltă bucurie de sfintele Paști!...

În ziua de sfintele Paști însă, mergeți la sf. biserică, Ingenunchiați naintea altarului Domnului celui mult prigonit, și împreunați micile voastre mâni, și cu buzele voastre nevinovate roștiți o mică rugăciune către Christos, nădejdea celor întristați, ca să ne deie tuturor tărie la suferință, și să grăbească ciasul »mintuirii!...«

Cu gîndul dus la scumpii mei rămași acasă, visînd așa deștept, înduioșat nu arare-ori până la lacrimi, m'am zbatut toată noaptea în patul acesta străin și aspru, și abia de cătră ziuă m'a furat și pe mine somnul binefăcător.

A doua zi eram foarte obosit, fiindcă durmisem puțin. Ochii mă ustureau, capul mă durea și numai prin punerea de comprese reci pe ei mi-au putut alina durerile.

Dar totdeauna după întristare mare, trimite Dumnezeu omului și cite o rază de bucurie, de mîngăere.

Așa mi-s'a întîmplat și mie și tovarășilor de suferințe, în ziua următoare.

La 11 ore paznicul ne aduce foile și scrisorile ce ni-au sosit.

Fiecare cetește. Eu am primit o scrisoare recomandată! O desfac cu nerăbdare și o cetesc, la început încet, apoi tare, tot mai tare, până cînd toți prizonierii să adună pe lângă mine, ca să audă și ei și să înțeleagă cuprinsul acelei scrisori. Eram cuprinși de un deosebit simțămînt ce ne înălța sufletul, dar ne mișca, ne înduioșa pe alocuri până la lacrimi. Lacrimile noastre însă de data asta nu erau lacrimi de durere, ci de bucurie mare!

Un frate dulce și bun, suferind și el soartea robiei, a căruia inimă ca și a noastră sîngerează de atîta nedreptate ce îndurăm, iată ce ne scrie și cum ne mîngăie zilele de suferință:

»...Știam, zice el, că nu vă veți strămuta șederea în grabă. Acei-ce v'au căpătat, au să vă țină, doară vi-s'a muia curagiul. Ei, nenorociții, nu vor să înțeleagă, că oameni de seamă, oameni de idei și sentimente, nu să pot înfrînge nici cu lanțuri, nici cu închisori! Că prigonirile mai tare ațîță focul sfînt care arde în inimile lor, și în loc să se stingă, mai tare s'aprinde, și prin pilda lor, acest foc sfînt să răspîndește ca un pojar în inimile întregului popor, care-și binecuvintează pe prigoniiții cauzei sale culturale și naționale.

»Dvoastră n'aveți nevoie de încurajare, de curaj vi-i plină inima, iar noi, pentru cari îndurați osîndă, vă binecuvîntăm. Nici noi nici urmașii nostri, nu vă vom uita!...« etc.

Ah! dulce frate, tu ne cunoști durerea, ne știi suferințele. Cuvintele tale izvorîte din suflet bun românesc, sunt sincere și le-am săpat adînc în inimile noastre! Ele ne însuflă răbdare și bărbăție în purtarea sorții noastre.

Să le cetiți bine și voi, frați plugari români, și ele, și faptele celor buni ai neamului și faptele mărețe ale străbunilor nostri, să vă fie cărbunii vii pe cari punîndu-i în inimile voastre, să nutrească acolo cu putere focul iubirii de neam!

Iar în fața luptei ce ne așteaptă, să ne sune în urechi cuvintele lui Vasile Boerescu:

»Să ne dăm mîna ca frații, și să cugetăm, că suntem muritori, că avem să mai trăim cîțiva ani, și că copiii și strănepoții nostri au să moștenească un viitor glorios creiat de noi!«

Renegații și vinzătorii neamului nostru să piară ca fumul, iar fiii buni și credincioși, să se veselească în ziua Domnului, cîntînd cu inima curată, în nădejdea unui viitor mai bun:

Christos a înviat!

Temnița Seghedinului, la ziua învierii Domnului 1910.

Constantin Savu.

DIN BLAJ.

— Candidarea dlui Dr. I. Maniu. —

Vineri (în 22 Aprilie n. c.) mai mulți alegători din cercul electoral al *Vințului-de-jos* s'au înfățișat la dl avocat *Dr. Iuliu Maniu* în Blaj, pentru a-i îmbia candidatura de deputat în acel cerc.

Prin o deputație a fost invitat la hotelul »Univers«, unde îl așteptau mai multe sute de alegători și alți oameni cu dragoste de neam, cum și o mulțime de dame.

La sosirea în sală a fost salutat cu cuvinte alese și însuflețite, izvorîte din cea mai caldă inimă românească, din partea bătrînului preot al *Vințului Nicolae Maniu*.

A luat apoi cuvînt părintele canonic *Dr. Izidor Marcu*, adresîndu-se cătră deputația venită și cătră alegătorii de față, rostînd o vorbire plină de românească hotărîre și bărbăție, vîrsînd în sufletele celor de față multă dra-

goste de luptă pentru un bărbat luminat și ales ca Dr. Maniu. Dînd noi mare însămnătate acestei vorbiri rostite de un înalt slujbaș bisericesc, vom da-o întregă cetitorilor nostri în numărul viitor (în acesta fiindu-ne peste puțință), — și pîn'atunci însă spunem, că dl canonic a atras luarea aminte a alegătorilor asupra însămnătății dreptului de votare, dela a căruia bună ori rea întrebuintare prin poporul ce are acest drept, atîrnă mersul spre bine sau spre rău al lucrurilor în țară! »Cu tot dreptul pot zice, că până la un loc: *soartea patriei și a poporului e pusă în mîna și în voința alegătorilor!*« Și de aceea cu dl Dr. Marcu îi conjură a să folosi bine de acest mare și însemnat drept ce-l au, trimițînd în dietă pe cel mai apoape de sufletele lor! li felicită că în trecut și-au dat voturile pentru un bărbat așa vrednic ca Dr. Maniu, și-i conjură ca și acum cu tărie să ție pe lângă dînsul!

Isprăvind părintele canonic Dr. I. Marcu, să ridică venerabilul părinte al *Vințului*, Maniu, și cu glas tremurător de mișcat ce era, pășînd în fața dlui adv. Dr. Maniu îi zise între altele: »Am venit, magnificență, să te rugăm în numele alegătorilor români din cercul *Vințului*, să binevești a primi, ca să ne fii deputat și pe viitor, căci suntem mîndri cu Dta și te asigurăm, că vom face tot ce să poate, ca să scoatem și de astădată cu vrednicie barca noastră la mal!«

Adînc mișcat și viu aclamat, dl Dr. Maniu, într'o vorbire frumoasă și pe înțelesul poporului, mulțumește *Vințenilor*, pentru dragostea ce o arată față de dsa, și prin dsa față de partidul național român.

»Cu mîndrie și mulțumită primesc candidarea în cercul D-Voastră, și Vă promit sărbătorește, că ori cît de mari și numeroase sunt jertfele ce mi-să cer, voi lupta nu pentru mandatul de deputat, ci pentru a cîștiga neamului meu românesc drepturile, cări i-să cuvin. Și să nu credeți, Vă rog, zvonurilor mincinoase ce unele gazete le-au lățit din parte ungurească, că noi membrii nenclintii ai partidului național român, și cu deosebire noi foștii deputați români, am fi făcut ceva învoială cu noul guvern! Noi precum nu am crezut guvernului trecut, tocmai așa nu am crezut nici cuvintelor măgulitoare și dulci a noului guvern, *față de care trebuie purtăm lupta tot cu aceeași înare*, ca față de unul ce vr să urmeze învățăturile politice nefericite a contelui Tisza! Și să nu credeți, că alegerile de acuma vor fi mai ușoare, ca cele din trecut! Vor fi tot atîta, ori poate și mai grele, ca cele de mai nainte.«

Asigură pe alegători, că Dsa și dacă nu va reuși să fie ales deputat, totuși nu va înceta o clipă a lupta pentru ființa

noastră naționată. »Vedem cu multă părere de rău, — zice dsa mai departe, — că noi, poporul românesc, purtăm poverile cele grele împreunate cu susținerea unui stat, plătim birurile cele mari, ne dăm odraslele noastre scumpe în slujba împăratului, facem tot ce să cere, dar drepturi cu toate acestea nu avem deopotrivă cu ceilalți cetățeni ai țării! Și datorința noastră sfintă, a trimișilor Dvoastră în casa țării e, ca să luptăm cu toate armele ce putem, pentru a câștiga drepturi deopotrivă pentru toți locuitorii acestei țări! Candidatura care mi-o înbiați Dvoastră, e o nouă armă în mâna mea, ca să pot lupta pentru poporul meu scump românesc». Roagă apoi pe alegători să aibă credință neclintită în partidul național român, singurul care lucrează pentru fericirea poporului și al țării!

Îi mulțumește inflăcăratul român păr. N. Maniu, care-l asigură că nici unul nu să va retrage de pe câmpul de luptă, și dela împlinirea datoriei!

La propunerea dlui adv. Dr. D. Sabo, s'a primit expedarea următorului apel către ategători:

„Români! Cetățeni!

Să ținem sus steagul biruitor al partidului național român! Acest steag sfânt al libertății și frățietății să-l încunjurăm cu toții și să-l ducem cu mândrie din nou la biruință! Să ne dăm cu toții votul candidatului partidului național român!

Să trăiască candidatul nostru de deputat

Dr. Iuliu Maniu!

care cu inima caldă și cu neînfrântă țărâie luptă pentru înaintarea neamului românesc, pentru binele poporului și al țării.

Veniți toți cu noi pe calea dreptății!

Cine își iubește neamul!

Cine vrea dreptate și libertate!

Cine pe sine se cinstește și mărrea națiunii noastre și a țării dorește: Cu noi va fi!

Comitetul electoral al cercului
Vințul-de-jos.

S'au trimis telegrame vestind candidatura, dlui președinte de partid George Pop dela Băsești, și dlui Dr. T. Mihali, președintele clubului dietal.

Intre nesfârșite aplauze și strigăte de: să trăiască Dr. I. Maniu, vrednicul fiu al neamului românesc! — adunarea s'a sfârșit apoi la 12 și 10 minute, cind delegația a plecat cu trenul de amiază spre casă.

I. M. C.

O scrisoare ciudată.

— Cum nu trebuie scris unei redacții. —

Am primit săptămânile trecute următoarea scrisoare:

„Tarifa pentru serviciul în Ungaria, Austria cu teritoriul ocupat și Germania, să faceți bine samți trimiteți.

Adriasa mea Pa un pătrar de an într-o săptămână odată Bilkan Jozsef fater Vulkán“.

Mult ne-am spart capul că ce-o fi dorind fratele Bican să aibă dela noi și nu putem ghici. Pe scrisoarea lui nu-i nici o vorbă mai mult decit arătăm mai sus.

Arătăm cetitorilor această scrisoare numai ca să vadă și oamenii noștri din popor cum nu trebuie să fie scrisă

o epistolă. Ci ea să spună acurat ce dorește scriitorul ei. Că doamne multe vin așa încurcate, și am împlini cererile din ele și nu știm ce?

Dela mulți avem sosiți bani, dar numele așa încurcat și l'au scris, că nu-l putem limpezi sau nu spun pe ce-i trimit și stau aci fără a putea împlini dorința celor-ce i-au trimis.

Scrieți totdeauna scurt, dar lămurit.

Farkas.

Ungurii și Sași din cercul Orăștiei, vreau să-și bată joc în chip de nimic de Români! Acești oameni nici că au adus un candidat „greu“, cum să zice, cu care să cerce a bate la el acasă pe iubitul nostru Dr. Vlad, ci au adus un om neînsemnat, un paiat i-am putea zice, ca, de l'or putea bate pe Dr. Vlad, să poată zice, că iacă nici nu te-am ars c'o zamă bună, ci c'o nevoie de lobodă!

Cine-i Farkas Pál cu care pășesc Ungurii și Sașii de aici în luptă? E un om încă tiner, un scriitor de povești și znoave pe la cele foi ungurești, om care nici nu să pricepe la politică, pe care chiar politici unguri de seamă îl iau peste picior! Și l'au adus la Orăștie, numai fiindcă să potrivește cu tovărășia peștriță la mațe dintre Maghiarii și Sașii de aici: El însuși e un peștriț de soiu: După numele vechiu de familie el e Wolfner, ceva jidănaș renegat, care și-a tradus numele de Wolf (lup) în Farkas, care însemnă tot lup, și-apoi și-a făcut cale printre patrioții!

Nici un om cu greutate dintre Unguri nu s'a pus să candideze la Orăștie, știind că acesta e cercul vestitului Dr. Vlad, unul dintre bărbații cei mai vrednici ce-i au Români, și știind că Români din acest cerc nu-s fiece tufe, pe cari să-i poți răpune cum vrei! Numai Farkas-Wolfner crede că Români de aici sunt niște berbeci proști, pe care el să-i poată despoia, ca lup ce să ține!

Dar arată-i-va acest neam român, că nu berbeci blegi sunt aici, ci mai curind isteți și viteji vînători de lupi, și că mai curind i-a rămânea pelea lui de lup sfâșiată pe câmpul de luptă, decit să se înfrupte el din turma noastră!

Duminecă după prinz a fost de și a ținut vorbirea de program în Orăștie. A mărturisit-o din capul locului, că pentru el politica e țărîm nou, nu s'a îndelîtnicit cu ea, dar de l-or ridica Orăștienii în scaunul de deputat, apoi — s'o pune să învețe și el meșteșugul de-a da din cap acolo în tabără celor de pe lângă ciolane!

Așa! Și un astfel de om ar o-brazul a păși contra unui politic probat și vrednic ca Dr. Vlad al nostru? Și pe un astfel de nime politic să se afle un Român care să-l spriginească față de vrednicul nostru?!

Și a spus, că el nu e pentru aceea ca să se dea votul universal la toți cetățenii țării, — căci atunci, zice el, sluga dela școala de fete de pildă, are vot, dar directoara școlii, femeie învățată și cu stare, n'are! Și asta, zice menunatul patriot renegat, ce dreptate ar fi?!

Adecă o spune verde că el nu ar vota legea care să dea tot poporului drept de vot! Și totuși să se afle Român în acest cerc, care să lucreze contra binelui său însuși și a fraților săi, spriginind pe acest dușman mărturisit al dreptului poporului?

Da, așa o mărturisește, pentru că așa cer Sașii și Ungurii de aici, cărora le vorbește! Că Sașii de aici de ce s'au de tare contra lui Dr. Vlad? Pentru-că cere votul universal, ridică pe Români cu totul stăpîni peste ei ca și peste Maghiari, și în Orăștie, și în Geogiu, și în tot cercul!

Iar voi, alegători români, să fiți așa de orbiți, ca să nu vă doriți înălțarea, ci scufundarea?

Apoi dacă nu voiți ca neamul nostru românesc să dea nainte, atunci votați cu Wolf-Farkas, care în dietă va fi contra unei legi, ce să vă fie de folos, — că de veți vota cu Dr. Vlad, acesta sporește numărul celor ce votul vouă tuturor îl cere!

Mai poate aci sta un Român pe gânduri că pentru cine are să voteze?

„Farkas și Farkas“.

Sub acest titlu ziarul „Az'Est“ din Pesta, scrie în numărul său dela 19 April următoarele lucruri draguțe despre Farkas-ul candidat al Orăștiei.

„E lucru de tot hazul, zice, să vezi că noua stăpînire în ciți „politici“ tineri, a scormonit apetitul după vr eun mandat (carte de deputat). Dintre aceștia e și Farkas Wolfner Pál, care și el e membru al clubului Nemzeti (partidul lui Tisza!) S'a întîmplat zilele trecute, că acest candidat de a fi și el „părînt al patriei“, venind în club (casina) la „Társaskör“, s'a întîlnit față în față cu oarecine, pe care nu-l cunoștea. Firește i-s'a recomandat (i-a spus că el cine e) și l'a agrăit per tu:

— Sunt Farkas, servus!

Din întîmplare domnul așa agrăit era și el un Farkas, anume Farkas Zoltán, camerar cesaro-regesc (la curtea regală) care, cu o mirare de înțeles, a întrebat pe ciudatul necunoscut:

— Așa? Ești și dta un Farkas? Dar dintre care fel de Farkas-i? (ce fel de lup)?

La întrebarea asta pișcătoare, Pavel Wolfner (maghiarizat Farkas) a roșit până la urechi, iar Adam Lipsei, care a auzit schimbul de vorbe, a dat el răspunsul:

— Dintre lupii care cîntă dela Singer-Wolfner“...

Adecă, camerarul regesc l'a luat zdravăn peste picior pe Farkas-ul ce candidează la Orăștie, nesimțindu-să deloc măgulit de îmbulzirea acestuia cu „pretenia“!

Las'că să simt măguliți de pretenia lui ungurii din Orăștie, și n'alegătorii lor frați Sași, — poate și vre-o câteva părechi de nebleznici Români.

Dar Români cei ce să prețuesc, sunt mîndri de al lor candidat, de care să simt onorați și ministri dacă stă de vorbă cu ei!

NOUȚĂȚI

Fotografia marelui binefăcător Vasile de Stroescu, avem bucuria a vesti pe cetitorii noștri, că o aducem în cel mai apropiat număr al „FOII INTERESANTE“. Pentru numărul de Paști ni-a sosit prea tirziu, deși în aceasta aveam dorința a o putea aduce.

Vom aduce anume două fotografii a marelui bărbat, una cum era la vîrsta de 40 ani, alta la vîrta de 48 ani. Și până atunci putem spune, că e un bărbat frumos, o figură impunătoare și cuceritoare la înțila vedere! Sufletul

său mare și luminos l'a sălășluit Dzeu și într'un corp frumos.

Să-l țină încă la mulți ani!

Creșterea României. Oficiul de statistică (numărătoare de tot felul) din România, a adunat toate cifrele despre numărul populațiunii în regatul român anul trecut, și din acele adunări de numeri reese, că populațiunea Țării românești crește în chip îmbucurător și a ajuns a avea deja 7 milioane de locuitori, — cînd nainte cu 20 ani să vorbea despre România ca avînd abia 5 ori 5 și jumătate milioane oameni. Iacă ce spun cifrele de care vorbim:

Nașterile au fost în anul 1909 în Țară 281.795. iar morții 187.896. Prin urmare sporul populației în anul trecut a fost de 94.000! În 1908, sporul a fost de 87.000. În anul trecut dară e creștere de spor cu 6500. Sporul acesta în anul trecut să datorește mai ales nașterilor mai multe, întru cît morțile au fost tot atît de multe ca și în 1908. Cu sporul din anul trecut populațiunea Țării a atins cifra de 6.860.000. În această cifră însă, nu sunt cuprinși străinii, cari s'au stabilit în țară în cei din urmă 10 ani. Dacă s'ar ține seamă și de acești străini, populațiunea țării este azi: peste 7 milioane suflete!

Pildă frumoasă dă dl avocat din Sasca-montană Dr. Vasile Meșter care ca student în Brașov, a fost scutit de plata didactului 3 ani de zile. A făcut acum întrebare la Direcțiunea gimnaziului, cît face suma cu care gimnaziul l'a cruțat atunci pe cînd era tînr lipsit? l-s'a răspuns că 79 cor. i-s'au iertat în cei 3 ani.

Dl dr. Meșter a trimis direcțiunii gimnaziului 100 cor. ca restituire a iertărilor ce i-s'au făcut atunci, cu rugarea, să folosească banii pentru „Masa studenților“ la care să hrănesc acum tinerii săraci și sili tori dela acele școli.

E frumos că atunci, cînd Dzeu ți-a ajutat să ajungi la ceva stare, îți aduci aminte de binefăcătorii tăi și, de poți, le răsplătești binefacerea, — precum minunat a făcut-o dl Andrei Bărsan din Brașov și Andrei Cosma din Șimleu înapoiind întregi știpețiile cu cari au fost ajutați ca studenți de Asociațiune sau de alt fond, și cum o face acum, și dl Dr. Meșter

Cununie. Dșoara Amalia Pappi și dl Dr. Ioan Pop, avocat în Alba-lulia, își vestesc sărbarea cununiei lor, care va avea loc la 10 Mai un, 1910, în biserica gr.-ort. din Beiuș. Trimitem sincere felicitări!

Studenți brașoveni români prin Austria, Germania și Grecia. Școalele mari din Brașov, pentru a îmbogăți cît mai mult cunoștințele tinerilor ce să cresc acolo, — face din vreme în vreme „călătorii de studiu“ (pentru a învăța vîzînd lume) prin țări străine, pe unde este mult de văzut și de învățat.

Ăstan au hotărît două călătorii de acest fel: o călătorie a studenților dela școlile comerciale (unde să pregătesc pentru slujbași de bănci) și alta a studenților din clasele de sus ale gimnaziului.

Și unii și alții au pornit Simbăta trecută, în ajunul Floriilor, și vor sta în călătorie până la Sftul George (Vineri după Paști).

Studenții școlii comerciale au plecat spre Budapesta, avînd a cerceta: Peste, Viena, Praga, Dresda

Lipsca, Hamburg, Berlin, și Breslan, — și alte puncte din calea lor, — conduși de 3 profesori.

Cei dela gimnaziu au plecat tot atunci peste România la Constantinopol și de acolo la Grecia.

In zilele astea ei sunt pe drum, și trimit știri pe unde au sosit, cum au sosit. — Peste tot locul au umbat în pace, văzînd multe și învățînd multe.

Aducă-i Dzeu în pace acasă.

*

Dl Ioan Slavici meșterul povestitor popular, fondatorul „Tribunei” la Sibiu, a petrecut zilele trecute la Budapesta, unde tinerimea universitară a dat un banchet întru cinstea acestui mare măestru al condeiului.

*

Americani cu suflet bun.

Din Leetonia (Ohio), în America, ne scrie vrednicul George Dobrin, că tineretul român din țara Făgărașului, aflător în Leetonia, — »am luat luat hotărîrea frumoasă, a face dar bisericeii noastre de acasă un orologiu de turn, care să rămînă ca o suvenir (semn de pomenire) dela noi«.

Și ne-au cerut numele vre-unei firme de orologe de turn. Le-am trimis o firmă, și dorim ca Dzeu să le ajute a-și împlini cu bine gîndul, și să le primească darul ce vor face, dîndu-le în schimb sănătate și spor în toate, acolo în străinătate în care să află.

*

— Petru Felegean din Forington (Ohio) ne scrie, că și Românii din acel oraș s'au rînduit într'o societate de binefacere cu numele »Tîrnăveana«, la care îndată s'au înscris 40 membri și au nădejde să sporească și societatea lor să înflorească!

Ajute-le Cel-de-sus!

*

Capelan în Brașovul-vechiu, cu drept de succesiune a fost ales în 17 Aprilie n. dl Petru Debu, teolog abs. și stud. în drepturi.

*

Despărțămîntul VI. (Sebeș) al Asociațiunii și convocat la adunare generală cercuală pe 6 Maiu st. n. în Sebeș e.l. Să vor ținea și dizertațiuni economice.

*

Dar Bisericeii. Bunii credincioși din comuna Valhdid, Dumitru Muntean și soția Ana, au dăruit pe sama bisericeii din loc o sf. Evanghelie în preț de 24 cor.

Dzeu să le răsplătească. B.

*

FOI PENTRU POPOR

de tot potrivite și pe înțelesul tuturor, sunt ale noastre dela Orăștie, cari sunt scrise așa, că fiecare om, cît de puțînă învățatură să priceapă deplin fiecare vorbă din ele!

Sunt scrise și întocmite a-nume pentru popor.

„Libertatea” adună știrile politice din țară și din afară, și întîmplările.

„Foia Interesantă” spicuește prin cărți și foi ce e mai ales și ce ar fi mai plăcut și folositor de a fi cetit de popor, cu scopul a împreună în deosebi tineretul cu cetitul. Prin spicuirii în istoria neamului, lucrează la întărirea sufletescă a Românilor, arătîndu-i pildile mari ale părinților și moșilor. (Vezi „Pagini alese”).

„Tovărășia” vrea să lumineze pe oamenii noștri asupra căilor, pe care își pot păzi mai bine avutul lor, precum și asupra acelor pe cari prucezînd, își pot înmulți a cel avut!

Toate trei la olaltă aceste foi dau

tot ce trebuie sufletului țaranului român pentru a fi luminat și spre bine povățuit!

Și toate aceste foi, fiecare țaran le poate avea pentru neînsemnata sumă de 5 cor. pe an!

Fiind anul acesta an de mari zburcămări politice în țară, cînd fiecare om trebuie să fie la locul lui, și cînd mai mult ca oricînd, are lipsă tot omul de a să lumina prin foi bune — am făcut pentru țaranii noștri următoarele ușurări însemnate:

Pe 3 luni de zile: April, Maiu, Iunie, cal. vechiu, timp în care vor cădea alegerile de deputați, dăm ori cui aceste foi cu numai 1 cor.!

Iar celor ce ne vin acum ca abonați noi, doritori a sta pe an înainte, le dăm de acum pînă la capătul anului, toate aceste 3 foi, pentru numai 3 cor!

Bani să trimit înainte!

*

Socialiștii în Franca au ajuns a fi o putere, de care trebuie să ție samă ori-care guvern! De mult în Franca, dîndu să drept de vot fiecărui cetățean majorean (trecut de 24 ani) ori plătește darea ori nu, numai om de omenie să fie, — de atunci au început a intra în dieta franceză roiriu întregi de deputați socialiști. Mai nou au și cite unu-doi ministri socialiști. De aceea și soarta muncitorilor e acolo bine ocrotită.

Săptămîna asta în Franca sunt chiar alegeri nouă de deputați pentru dietă. Și din alegerilor ce s'au făcut în 26 April, iaca ce a ieșit:

Au fost aleși: 49 deputați republicani, 48 conservativi, 35 progresiști, 30 socialiști-uniți, 11 socialiști neatrînători și 13 naționaliști. I-r în zilele următoare tot așa vor ieși. Adecă în noua dietă franceză va intra un grup de vre-o 100 socialiști.

Alegerile au decurs liniștit, numai într'un loc s'au iscat tulburări, și anume fiindcă cei dela primărie făceau oarecari silnicii față de popor, — mulțimea a aprins casa primăriei, vrînd să-i prilească de vii pe volnicii din ea! În orașul Cognac fiindcă primarul era volnic, — a fost împușcat de mulțime!

*

Pentru administrațiile foilor noastre. Puternica bancă cehă Ustredna Banka, și-a deschis o filială în Pesta și face treburi foarte bune mai ales printre băncile românești, cărora le împrumută bani, nu pre a ieftini! Acum aceasta bancă vrea să se vîre și încolo în publicul român, și ca să-și ajungă acest scop, cere ajutorul foilor române, trimițîndu-le fel și fel de notițe care să-i facă reclamă, ei foarte de folos, — dar foile noastre să le facă astea de cînst!

Și cele mai multe foi o și fac. Intrebăm: cu ce scop și cu ce drept? Noi băncilor noastre le luăm plată pentru publicațiunile ce ne dau. Banca asta cehă ce favor extra are de a-și face foile noastre reclame gratuite?

Protestăm contra acestor lipse de conștiință și rugăm redacțiile ca și administrațiile a fi mai precante în astfel de cazuri!

*

Petreceri.

— Corul tinerimii din Vale, sub conducerea inv. local George Indreiu invită la producțiunea teatrală împreună cu dans, ce se va aranja a două zi de Paști în sala școlii gr-cat. din Vale. Venitul curat e destinat în favorul școlii gr-cat. din loc.

— Tinerimea populară din Bînțînți invită la petrecerea cu joc ce o va aranja a două zi de Paști, în sala casinei din loc. Incheierea petrecerii Marți dimineața! Venitul

curat e destinat pentru biblioteca școlii din loc.

— Tinerimea adultă rom gr-or. valea-boroșneului invită la petrecerea împreună cu cîntări și producție teatrală, care să va ținea sub conducerea domnului învățator local a două zi de Paști, în sala școlii gr-or. Venitul curat va fi dat școlii gr-or.

— Corul învățătoresc din Romoșel, invită la petrecerea ce o va aranja a două zi de Paști, în salele școlii din loc. Venitul curat este destinat pentru biblioteca parochială.

— Inteligența română din Măieru (la Bistrița) invită la reprezentația teatrală, care să va da în sala școlii comunale Luni în 2 Maiu 1910 în favorul organizării unui maial pentru copii de școală.

— Inteligența română din Pogăceaua și jur, invită la producțiunea teatrală ce o va aranja a două zi de Paști în localul școlii gr-cat. din Pogăceaua. Venitul în favorul orfelinatului înnațătorilor.

— Comitetul filial Murăș-ludoș al societății pentru „Fond de teatru român” invită la petrecerea cu dans, ce o va aranja Vineri, la St. George v. în salele hotelului „Central” din Murăș-ludoș. Venitul curat este destinat pentru „Fondul Binei”.

— Inteligența română din Șeicamare și jur invită la producțiunea corală teatrală împreună cu dans, care o aranjiază a două zi de sf. Paști în sala hotelului comunal din loc. Venitul curat e destinat 1/2 „Reuniunii femeilor române gr-or.” 1/2 bisericeii gr-cat. din loc.

— „Reun. de cet. și cînt.” din Ciclova-mont. invită la concertul impr. cu teatru ce aranjiază în prima zi de Paști în localitățile „Bereriei” din localitate. Muzica națională. Venitul curat e destinat bibliotecii.

— Societatea de infrumșetare din Săliște, dă teatru a două zi de sf. Paști, în sala festivă a școlii, anume piesa «Prostul», comedie în 5 acte, de Ludwig Fulda, jucată de doamne, dsoare și domni din loc, printre cari vedem pe dnele Maria Drăgits, Aurelia Pop, Silvia Comșa, dsoarele: Ana Comșa, E. Comșa, dl Crișan și alții.

— Producțiune Declamatorică-Muzicală aranjază corpul didactic din Sebeșul-Săsesesc cu concursul corului cursului al treilea pedagogic dela seminarul „Andreian” din Sibiu, a treia zi de Paști, în sala cea mare dela „Leul de aur”. Venitul curat este destinat pentru scopuri culturale.

— Tinerimea română din Pecica invită la Serata declamatorică-teatrală împreună cu petrecere și dans ce aranjază în sara a două de Paști, în sala festivă dela Hotelul Central, din Pecica. Venitul curat este destinat „Bibliotecii parohiale” din Pecica.

Abonați „LIBERTATEA” pe timpul alegerilor!

Dăm această foaie tuturor celor-ce o cer, pe timpul dela 1 Aprilie st. n. 1910 pînă la 1 Iulie st. n. 1910, așadar trei luni de zile, pentru **numai 1 coroană,**

voind a da puțință a o abona cît mai mulți pe timpul alegerilor de care ne apropiem!

POSTA REDACȚIEI

Ds St. Tătar, în S. „Foia Interesantă” de Paști era gata în Simbăta Floriilor, deci material venit pentru ea în săptămîna patimilor, nu s'a mai putut folosi!

I. Tod. inv. în S. Același răspuns. „Isus să vinde” a sosit aici Marți în săptămîna mare, mult prea tirziu. „Foia Int.” era gata.

Dsale Vas. M. a P. în Agr. Nu ești dator a da dlui protopop cei 30 floreni ce-ți cere pentru despărțania bisericească, dacă despărțirea civilă s'a făcut El e dator a trimite în cale de slujbă, fără plată, hîrțile dela tribunal la konzistor, și konzistorul te declară desfăcut și bisericește. Așa e hotărîrea Congresului bisericesc, și ne mirăm că protopopul dtale cute ză să-ți ceară 30 fi pentru despărțirea bisericească! Trimite dtă hîrțile de-adreptul la konzistor, spunînd de ce nu le trimite protopopul și konzistorul îți va da dezleg rea de sigur.

Atanasie Pastilă, W. Pittsburg. (America) La noi adresa îți e bună. Foia îți merge. Crede că acum îți sosește în ordine. Ți-am trimis o parte din numerii ce spui că nu ți-au sosit. Plata e în rînduială.

P. P. în A. b. Una din poeziile trimise va apare în numărul viitor al „Foil Interesantă”. „Toamna” și „Cîntec” sunt nereușite. Trimite 1 cor. și-ți trimitem și numerii cîți au apărut astan (cîți mai zrem) și restul sub adresa vecinului pe care l'ai numit-

I. Gl. P. în II. M. Poezia „Din America” n'o putem publica, e prea nereușită.

Dsale P. A. în L. Da, în Direcția băncii poate fi tată și fiu, și ori-ce înrudire, dacă acționarii îi aleg și statutele nu opresc.

George B. în Avad. Trimite bani (80 fleri) și îți vom face rînd de 2 Calendare, Vom găsi încă a-titea.

Nicol. J. în Cr. Nu-i știm nici noi adresa. Dar peste tot, nu recomandăm oamenilor să sară în toate micile lor trebunite, cu cereri de ajutor la acel binefacător. Iar face impresie rea, de popor de cerșetori. Trebunite mărunte locale să ni-le purtăm noi sau cerîndu-ne ajutor noi între noi.

Dum. Dădărat, în M. De acel fașia să trimite. Faptul că cite-un număr îți vine, altul nu, e semn, că acolo cineva ți-i împedecă. De-ar fi la noi vina, nu ți-ar veni deloc.

Gavr. Berlovân. Da, am primit banii. Nicolae Crișan, din Ghirgul-român scrie-nu unde ai fost înainte de a te muta aci? Că mai avem abonați pe acest nume și acum nu știm a cărui adresă s'o schimbăm!

Nicol Smedru lui Ilie, în Vinerea. Adresa dtale e bună, ca și în anul trecut. Ne mirăm cum de acolo nu-ți vine foia la mînă. Ți-am mai trimis ce-am putut din numerii trecuți ce spui că n'ai căpătat. Pătrarul de an însă, pe cît ești plătit, s'a împlinit. Eii bun trimite plată mai departe.

I. G. I. Gapp. în Igr. Publicăm notița ce ni-ai trimis despre adunare. Ți chiari mulțumim că ni-ai trimis-o. Și din poeziile populare vom publica unele, care ni-or părea mai frumoase. Cele scrise de dtă însă (0 întrebare și Vrăjitoarea) nu-s bune. Nu ne legăm să publicăm tot ce ne trimiți, decum pentru abonamentul dtale pe un pătrar de an, dar nici pentru o mie de abonamente. Și la așa ceva nu să leagă nici o altă foaie ce să prujește!

Ds. Vas. Coman în Joungst. O. (America) Foile îți merg. Și calendarul cerut ți-s'a trimis.

Dlui I. B. în Rom. „Din păcatele noastre” e scris pentru un ziar cetit de inteligență. În foile noastre populare nu s'ar potrive.

Nr. 24. 1910.

Licitațiune minuendă.

Comuna biserică gr-or. Luncani din protopresbiteratul Hațeg, dă în întreprindere zidirea școlii confesionale, pe baza rezoluțiunei Prea ven. Consistor archidieceșan din 5/18 Noembre 1909 Nr. 12590 Școl. pentru care să escrie licitațiune minuendă dela prețul de strigare 2000 cor. Planul aprobat din partea Prea ven. Cons. archidieceșan să poate vedea la oficiul parochial subsemnat.

Intreg materialul trebuincios fi dă comuna bisericească, remînd în sarcina întreprinzătorului numai edificarea. Școala vine edificată: fundamentul de peatră, părății de lemn. Licitațiunea minuendă să va ținea la 23 Aprilie 1910 st. v. la 10 ore a. m. la biserica din Deal.

Licitanții au să depună vadiu de 10% din prețul de strigare în bani bata ori hîrtii de valoare.

Comitetul parochial își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea aceluia dintre licitanți, în care află mai multă garanță.

Luncani la 2 Aprilie 1910 st. v.

Pentru comitetul parochial.

Ioan Samoilescu, Tănasi Bodca, paroch. president. notar.

Vidit Dr. C. Popescu, protopresb.

Lucru bun! Căutați cu încredere atelierul de măsurit **Preț moderat!**

DUMITRU MARTIN, alui **Orăștie, Strada Cetății**
măestru măsur (Casa proprie)

unde să pregătesc numai lucruri bune, pentru edificii: uși, ferestri, padimentări, aranjamente interne pentru biserici, școli, prăvălii etc., mobile, și ori-ce alte lucruri ce aparțin branșei acesteia.

(717) **PRIMEȘTE ȘI 2 ÎNVĂȚĂCEI LA MĂSĂRIT!** 1-

Învățacel.
In negustoria mixtă a subscri-sului, să primește îndată un băiat din casă bună, ca **ÎNVĂȚĂCEL.**
Să știe socoti bine; — etate de 14—16 ani; — condițiuni bune.
712 1-3 **Romul Coțoiu,**
comerciant în Baia-de-Criș
Körösbánya (Hunyad m.)

Păpucărie de vânzare.
La subscrisul măestru pantofar din Orăștie, să afie de vânzare cu preț foarte mic, un atelier de păpu-cărie complet, pentru 6 lucrători, — avînd pe lîngă uneltele trebuincioase și două șatre bune și două lazi pen-tru dus marfa la tîrguri.
719 1-3 **Gyula József**
Orăștie, Str. timarilor nr. 6.

Un învățacel
cu cîteva clase gimnaziale, care să poseadă limba ma-ghiară, să primește îndată în prăvălia mixtă a subscrisului
R. S. BALOMIRI,
comerc. în Vulkán.
(702) 3-3

Josef Bumbala
în Frankstadt a/R (Mähren) ofere cu pre-țurile de fabrică, direct privaților cu rambursă: Pinză patentă, Covoare de pat, Șifonuri, Da-mast de mătăsă, Țesetură de Rumburg și alți articli de țesătorie!
Mustre și catalog, franco. — Multe scri-sori de mulțumită. Lu-cră cu 300 războaie!
(649) 6-13

De vânzare. O moșie de 300 jugăre catastrale în comitatul Să-lagiu, la poziție excelentă, e de vânzare. Adresa o dă:
Constantin Căciulă,
prim contabil la „Vlădeasa“ în Huedin
(716) (Bánffyhungad). 1-2

Vanele de bae Stuchlichs.

O vană numai 40 cor.
O vană de încălzit nu-mai 24 cor.

Încălzește în 3/4 de oră 150 litri de apă, pentru care îi trebuie cărbuni de lemn numai de 10 fileri. Lungimea fundului vanei 122 cm. : — : Înălțimea de 60 cm. : — :
Comandele să efectueze imediat și să trimit cu rambursă, prin:
Gustav Stuchlich,
Entengasse 17.
Sibiu (Nagyszeben).
(488) Saggasse 15. 11-25

Soată de drum la America.
Un mașinist vădov, în etate de 38 ani, caută o femeie, care ar voi să meargă cu el la Ame-rica, și care ar putea să-l aju-tore la cheltuelile drumului. Din-sul a mai fost în America, a avut acolo venit foarte bun și a-cum merge la loc bine plătit! Vor întemeia împreună casă fericită! Națiunea nu trage în cumpănă. De nu s'o găsi Româncă, poate fi și de alt neam. Adresa o dă Administrația foii.
(707) 2-2

„Ardeleana“
instituit de credit și de economii, societate pe acții
FILIALA PETROȘENI

P. T. Să aduce la cunoștință publică, că „ARDELEANA“ instituit de credit și de economii din Orăștie, a deschis cu începutul anului curent o filială în Petroșeni, care să ocupă cu tot felul de afaceri de bancă.
Special primește depunerii spre fructificare, după care plă-tește interese de 5% și cari, conform stării casei, să pot ri-dica ori-și cînd, și
acoardă tot felul de împrumuturi: pe obligațiuni, cambii și pe hipotecă, după care să plătesc interese de 7—8%.
Localitățile Filialei „Ardeleanei“ în Petroșeni, sunt în fos-tele localități ale băncii „Jiana“ și oare de oficiu să țin în toată ziua — afară de Dumineci și sârbători — dela 8—12 a. m. 3—5 p. m.
Avînd în vedere că filiala „Ardeleanei“ este singura bancă românească din Petroșeni, fondată anume pentru poporul nostru din acel ținut, rugăm pe toți cei interesați, ca în toate afacerile lor de bancă și peste tot în ori-ce afacere comercială ce ar avea, să ni-se adreseze cu toată încrederea, și semnăm
Petroșeni, în Februar 1910. (657) 8--30

„Ardeleana“
instituit de credit și de economii societate pe acții
filiala Petroșeni.

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA“
SOCIETATE PE CAȚII

Primește depuneri spre fructificare cu 4 1/2% interese fără anunț, cu 5% pe lîngă un anunț mai lung, iar peste 10.000 coroane cu 5 1/2%.

Interesele după depuneri să capitalizează de 2-ori pe an și anume la 30 Iunie și 31 Decemvre n. Darea de interese o plătește institutul.

Depuneri și ridicări să pot face și prin postă.

Acoardă împrumuturi pe cambii, cambii cu aco-perire hipotecară, obligațiuni cu cavenți, pe hipotecă, credite de cont-curent pe lîngă asigurare hipotecară sau hîrtii de valoare (acții dela bănci și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 6 1/2—8% fără nici o proviziune!

Diracțiunea.
(715) 1-10

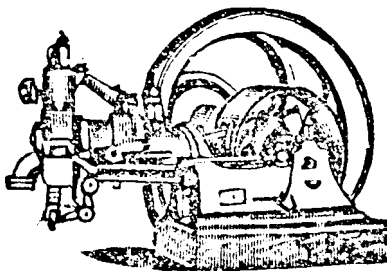
Casă de vîndut.
Aflătoare în Orăștie, Strada prun-dului Nr. 4. să vinde peste tot!
Doricrii de a cumpăra să se adreseze la
(704) 3-3 **Dumitru Martin**
măestru măsur.

Picături de stomac BRADY!
provăzute cu marca *Sfîta Maria dela Mariacsell*, căror poporul le zice pi-cături de stomac de Ma-riacsell, s'au valorat de 30 ani așa, că nu pot lipsi din nici o casă. Efect mi-nunat la *durere de sto-mac*, ardere și zgirciuri de stomac, infundare, du-rere de cap, vomare, ne-somn, lipsă de sînge, etc.

Să capătă în toate far-maciile. — O sticlă mare 1 cor. 40 fileri, o sticlă mică 80 fileri; 6 sticle 5 cor.; 3 sticle duble 4 cor. 50 fileri, franco, trimite preparatorul

C. BRADY, — Apotecă la — „Regele Ungariei“, Wien, I., Fleischmarkt 1. (depot 241).
Grijiți să fie marca *Fecioara Maria dela Mariacsell*, pe pachetarea roșie și subscrierea de pe chipul de alături.
(606) 11-20

Fabrica de motoare din Drezda
(Dresdener Motorenfabrik A.G.)
cea mai veche și mai mare fa-brică de motoare din Germania

liferează *motoare și locomobile* de benzin, oleu brut, gaz, pe-troleu și gaz sugativ, binecu-noscute în cercurile de specialiști.

Noutate uimitoare!
Regenerator de gaz-sugativ Universal:
Spese de lucrare: pe o ă pe o putere de cal numai cca 1 filer.
Depozit general la: (468) 16-20
Ignatz Gellert & Comp
BUDAPEST Teréz-körut 41.
Telefon 12-91.
Garanție îndelungată! Plăți favorabile!

Rudolf G. Brașșai

atelierul de timplărie fină pentru mobile și de măsurit pentru edificii, — gătește mobile în execuție ar-tistică, apoi arangeamente mo-derne de locuințe, cancelarii, școli, și tot felul de localuri.
Lucrări la edificii și de portale, după stil și cu prețuri favorabile. =

Planuri și preliminar de spese, — gratis! =

in **ORĂȘTIE (Szászváros)**
Strada spitalului nr. 1/a,
casa proprie.
(605) 7-

Tipografie! Librărie! Negustoriă de papir și recuisite de scris!
Tipografia „Aurora“ A. Todoran în Gherla — Szamosujvár
Ezeută tot felul de lucrări tipografice și în deosebi tipărește: cărți de tot felul, acții, libele de depuneri și de plată, registre, anunțuri de căsă-torie, funebre ș. a., placate, blanchete de tot soiul, contracte, conturi, papire de epistolă și cuverte cu firma pentru negustori și privați, bilete de viziuă, logodnă, etc. etc.
Editoră de cărți populare, de rugăciuni ș. a., precum și tot soiul de cărți române și străine apărute ori-și-unde. Cărți, cari nu să află în de-pozit le cîștigă în preț original.
Ține depozit mare de tot soiul de papire, recuzite de scris și școlare, tipăriluri oficioase, etc. — **Cereți cataloage!**
Icoane sfînte pictate pe plnză în farbe oleu de ori-ce mărime în cadre sau fără cadre!
Cataloage și compturi să trimit ori-și cui gratis și franco. La co-mande de vestminte bisericesti — la cerere — să trimit și mustre de stofe cu notarea prețurilor.
Toate comandele sunt a să adresa la
Adrese telegrafice:
„Aurora“ Szamosujvár. Tipografia „AURORA“
(705) 2-10 în GHERLA — Szamosujvár.

Costume Săliștenești!

Cele mai frumoase costume, cel mai elegant port femeesc între toate porturile femeiești populare la noi Români, e mîndrul

port seliștenesc

cuceritor căci e de simplu, e totuși fermecător prin curățenia lui. Asemenea și portul bărbătesc dela Săliște, e cel mai românesc și frumos!

În *Atelierul meu de costume seliștenești*, aflător în Orăștie, în strada Promenadei nr. 13., casele proprii (drumul ce duce din Piață spre casarmă și promenadă), — pregătesc foarte frumoase *costume seliștenești*, atât pentru femei, cât și pentru bărbați.

În atelierul meu lucrează în toată bunăvremea 10—12 lucrătoare, fete și feciori, sub supraveghierea mea, și costumele mele seliștenești, cu care ies și la târguri de țară în comitatul Hunedoarei, sunt foarte căutate și cu drag cumpărate de femei! — Primesc să fac și să trimit costume și la cereri prin poștă! Să mi-să dea numai mărimea persoanei ce dorește a le avea!

Prețuri potrivite! — Lucru bun și cu gust!

Dumitru Jurca,
croitor de costume seliștenești în Orăștie.
strada Promenadei nr. 13, casele proprii.

(697) 3—12

Cine caută află un bun măestru de zidiri în Orăștie.

Spre luarea aminte a celor ce voesc a-și zidi edificii economice și publice.

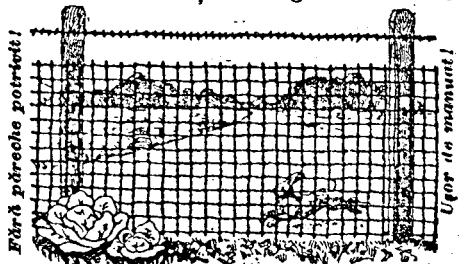
Subscrisul din propria-mi bunăvoință de a face ușurare celor ce își zidesc case, șuri, șopronuri, precum și lucru de lemnari, cum sunt: coperișe de case, închisori cu pălănuri, poduri bune, și altele. La toate acestea și alte lucruri de felul acesta, fac cele mai potrivite și chiar scăzute prețuri de lucrare!

Toți acei binevoitori, cari cu încredere mă vor căuta și imbia cu lucrările dlor, drept mulțumire, vor primi numai lucru bun și trainic!

692 3—3. **Luca Dan,**
măestru de zidiri în Orăștie.

Garduri, tare ieftine!

Producție indigenă!

Nenumărate scrisori de mulțumită adevărate că **Tesetura de drot „Hungaria“** e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Preț pe metru pătrat 30 fileri și mai mult.

Să comandă numai la fabricantul **ALEXANDER HAIDECKER,**

fabrică de funii de drot și de garduri de drot, **Budapest, VIII. Ūllői-ut 48/85.**

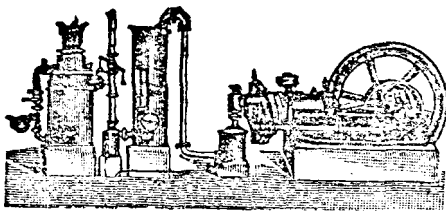
Serviciu repede, favorabil și punctuos. — Catalog gratis și franco, ilustrat.

(639) 10—10

VÎND vinuri ardelenesti: afară din hotel, cu 30 cr. litrul. — Iar la cerere de cel puțin 60 litri dau cu preț dela 22 cruceri în sus!

HANS STEPHANI
Hotel „Transsilvania“ Orăștie.

(656) 8—10

Recunoscute ca cele mai renumite **mașini de imblătit** sunt cele dela

Intreprinderea **„HERCULES“** de motoare

Budapesta, V. Váci ut 30.

Garanță deplină! Să pot vedea oricînd în lucrare la adresa de sus.

Tot acolo: Preliminar de spese pentru instalații de gaz sugativ: Puterea de cal pe oră cam 1½—2 fileri. Tulburări de funcțiune, eschise! — Catalog gratis! 694 4—10

În fabrica de var din Orlat, să arde și expediază zilnic, în mare și mic, renumitul

VAR DE ORLAT

cel mai spornic var, liber de piatră și de zgură.

Preț moderat, serviciu prompt și real.

714 1—10

I. BANCIU, Orlat.

Candidat de avocat.

În cancelaria subscrisului află aplicare imediat un **candidat de avocat** cu pracsă bună. A se adresa pentru informații mai deaproape la:

Dr. Ioan Margita

advocat în Geoagiul-de-jos (Algyógy, Hunyád m.)

(709) 1—3.

Ai deja carte gratis?

Dacă încă nu ai, silește-te a ț-o procura cît mai repede. Are lucruri de cetit foarte interesante, cu sfaturi prețioase pentru bolnavi, explicînd deosebit efectul curentului galvanic la bolnăvirile sistemului nervos. Astfel de bolnavi, cari, după probarea a tot felul de lecuri, să țin perduți, își vor găsi în cetirea acestei cărți de sigur o mîngiere și nădejde! Căci vindecarea electrică adesea aduce ajutorul dorit pe care băile, massarea, leacurile doctorești, nu le-au adus. *Slăbicie generală de nervi, dureri reumatice, nesomn, voia rea, neuralgiile, conturbările de stomac și tot felul de stări de slăbicie, lipsa de sînge (anemia) și morburile femeiești — toate prin cura electrică de cele mai multe-ori s'au vindecat în chip simțit! Cere această carte și bucuros ți-să va trimite*

GRATIS și FRANCO

în cuvertă închisă, fără nici un obligămint pentru primitor!

Inst. de ord. medical „**ELECTRO-VITALIZER**“

Budapesta, Semmelweis u. 4, fêlemel. 51.

Ore de ordinațiune: în zile comune dela 10—1

și dela 3—6, în Dumineci și sârbători dela 11—1

Cupon pentru carte gratis! Tai-e! și-l lipește pe-o corespondență!

Inst. medical „Electro-Vitalizer“ Budapest, Semmelweis u. 4, fêlemel. 51.

Rog a-ți trimite, franco, închis, cartea despre „Cura modernă electrică“, pentru bărbați ori pentru femei.

Numele..... Comuna și posta.....

PRIMA INTREPRINDERE ROMÂNĂ DE MOTOARE

EUGEN NICOLA, Blaj — Balázsfalva

Motoare, cu gaz și benzin; **locomobile** cu benzin cari s'au dovedit de foarte bune le recomand cît să poate de călduros ti tuturor economilor nostri Mașinile de triera t le liferez dela renumita firmă **Hofher și Schrantz**, pe care o reprezentez în Ardeal Apoi mașini fabricațiune proprii Plugurile originale „**NICOLA**“ sunt recunoscute ca cele mai bune pluguri! Mașini de imblătit cu cai ori cu mîna! Mașini de cernut (ciur) sistemul cel mai nou Triere, mașini de tăiat nutreț și năpi, mașini de sămănat griu și cucuruz mașini de săpat cucuruz mașini de secerat și cosit, precum și *ori cesoiu de mașini economice*, să pot comanda dela această firmă, pe lîngă prețuri moderate și condițiuni de plată favorabil.

Primește *instalațiuni de mori* cu motoare de gaz sau benzin! Cine dorește să-și cumpere mașini de vapor, de benzin sau altfel de mașini, să se adreseze la **Eugen Nicola în Blaj.** Mașini de imblătit mînate cu vapor, folosite, însă în stare bună, să dau pe garanță ca și cele nouă, însă cu mult mai ieftine!

Trimit gratis oferte și deslușiri, pentru ori-ce mașini! Preț-curent franco și gratis.

Sprîjiniți industria română!

(624) 10—1